

Civilna iniciativa Mengeš (CIM) smo nevladna organizacija civilne družbe. Kot ljudska iniciativa za referendum smo začeli delovati 26. 1. 2008, ustanovne akte smo sprejeli 14. 9. 2011 in jih dopolnili 1. 9. 2014.

Naši nameni in cilji so:

- skrb za okolje in varovanje naravnih dobrin, spoštovanje dediščine;
- v prihodnost naravnano dolgoročno in trajnostno načrtovanje ter delovanje;
- skrb za kakovost življenja, za podjetniško in izobraževalno okolje;
- povezovanje virov in vodovodov ter celovito in usklajeno upravljanje porečij Kamniške Bistrice ter srednje Save;
- kvalitetna, varna, zanesljiva in učinkovita oskrba z zdravo pitno vodo, varovanje vodozbirnih območij;
- odgovorno in partnersko sodelovanje pri vzpostavljanju vodooskrbnih sistemov, odvajanja in čiščenju odpadnih voda;
- in ne nazadnje (*vse od ljudske iniciative za referendum*) ohranitev 30-odstotnega solastništva in vodnih pravic Občine Mengeš na Medobčinskem vodovodu Krvavec in njeno sodelovanje pri obnovi, modernizaciji in povečanju zmogljivosti sistema;

CIM - <https://sites.google.com/site/civilnamenges/> , civilnainiciativamenges@gmail.com ; Hribarjeva ulica 35, 1234 Mengeš.

Občina Mengeš

Svet Občine Mengeš, 12. seja, dne 21.4.2016, obcina.menges@menges.si

Franc Jerič, župan

Slovenska cesta 30

1234 Mengeš

Datum: 29. 03. 2016

Gradivo Samostojne liste Civilne iniciative Mengeš, radi imamo Mengeš, Loko, Topole, Dobeno za posebno točko za 12. sejo Sveta Občine Mengeš v zvezi s sklepom o obravnavi točke »Prekinjena / ustavljena oskrba iz Medobčinskega vodovodnega sistema Krvavec – pravice, solastništvo, kakovost, varnost, zanesljivost oskrbe z zdravo pitno vodo.«

Pozdravljeni!

Posredujem vam gradivo samostojne liste Civilne iniciative Mengeš, radi imamo Mengeš, Loko, Topole, Dobeno za posebno točko za 12. sejo Sveta Občine Mengeš, dne 21.4.2016, kot dodatek k gradivu, ki ga mora pripraviti župan. Točka je uvrščena na dnevni red po izglasovanem sklepu na 11. seji, dne 17.03.2016 v skladu s 26. členom poslovnika po mojem predlogu, da se o zadevi opravi razprava, v zvezi s pobudo, vprašanji, predlogi:

- **»Prekinjena / ustavljena oskrba iz Medobčinskega vodovodnega sistema Krvavec – pravice, solastništvo, kakovost, varnost, zanesljivost oskrbe z zdravo pitno vodo.«** (posredovano že na 10. seji) (v celoti navedeno spodaj).

Pa tudi:

- **»Kako je s solastništvom, vzdrževanjem, oskrbo v (ne)nujnih primerih ali iz zdravstvenih razlogov, z vodnimi pravicami, pravicami nad količinami, ki se (ne)koristijo – po zaprtju ventilov za dotok alpske vode izpod Krvavca iz Medobčinskega vodooskrbnega sistema Krvavec?«** (posredovano na 10. seji) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Ponovno predlagam da Svet Občine Mengeš obravnava in sklepa o strategiji in stanju vodooskrbe v občini ter o (ne) povezovanju vodooskrbnih sistemov in vodnih virov, varovanju vodozbirnih in vodovarstvenih območij, vplivih na vodne vire (kmetijstvo, promet, urbanizacija, .., pretekla 'bremena').«** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Kdo je pooblastil župane, da so poenotili cene: vodarine, kanalščine, ..? Zajemajo stroške vzdrževanja in upravljanja. Ali tudi amortizacijo? Za Mengeš v omrežnini sploh ni upoštevan tudi mingeški Medobčinski vodovod Krvavec!«** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Ali in če, katera gensko spremenjena semena se uporabljajo in kateri pripravki za zatiranje škodljivcev na vodozbirnih območjih vodnjakov in vrtin na Mengeškem polju?«** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Na osnovi katerega sklepa ali dokumenta je bilo podpisano pismo o nameri, na osnovi katerega naj bi se župan Občine Mengeš dogovoril oz. vložil zahtevo za vodno dovoljenje (za vrtino VDG-3 in domžalske vodnjake) z**

delitvijo količin v razmerju 63% Občina Domžale, 22% Občina Mengeš in 15% Občina Trzin?» (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Zakaj Občina Mengeš izvaja investicijo povezovanja in priključevanja dolomitnih vrtin, če za dve niti ni bilo zaproseno za vodno dovoljenje, vrtini VDG-3 pa ima slabe oz. zaskrbljujoče hidrogeološke pogoje? Kako oz. po kakšnem ključu so si občine Domžale, Mengeš in Trzin razdelile stroške investicije?»** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Predložitev vseh analiz vzorcev iz vrtin (V)VDG-1, VDG-2, VDG-3, VDG-4 in monitoring vrtin na območju njihovega vodovarstvenega območja na Mengeškem in Homškem polju.«** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Ugotavljanje vzrokov in izvajanje zaščitnih ukrepov ob množični zastrupitvi z vodo v Občini Mengeš dne 31. 3. 2010?»** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Pretekla bremena – eno je tik nad domžalskimi vodnjaki, na koncu Grobeljskega drevoreda (v S-Z delu križanja poti)!»** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»JKP Prodnik ne razpolaga z arhivom Vodne skupnosti Cerklje – Vodice – Komenda – Mengeš / Hidrometala Mengeš.«** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

- **»Poseganje v izvirne pravice Občine Mengeš – vodnih količin Medobčinskega vodovoda Krvavec! Prosim za odgovor ali boste kot župan ravnal v skladu z odgovornostmi in zaščitil interese Občine Mengeš ter zahteval črtanje navedenih prevzetih vodnih količin v dokumentih (DIIP in pogodbi o sofinanciranju povečanja zmogljivosti)? Prosim za konkretni odgovor na konkretno postavljeno vprašanje: Ali Občina Mengeš z takim neukrepanjem dovoljuje priposestvanje njenih vodnih in solastniških deležev?»** (posredovano večkrat od 5. seje) (v celoti navedeno spodaj).

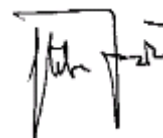
Gradivo je pripravljeno na osnovi dokumentov in podatkov, ki so bili podlaga za vprašanja na katera pa župan ali sploh ni odgovoril ali pa ni odgovoril konkretno.

Poleg tega je vrsta sprejetih sklepov Sveta Občine Mengeš, ki jih župan ne izvaja kakor tudi kot odgovoren za varstvo oz. urejanje premoženja in pravic Občine Mengeš ne ukrepa za njihovo zaščito. Predvsem ob spornih prevzemanjih vodnih količin (in pravic) s strani občin Cerklje, Šenčur, Vodice, Kranj ter od novembra 2015 tudi dejanskem zaprtju, zastarevanju, kontaminiranju vodovoda od Mlak do Mengša.

Posledica je pomembno zmanjšana varnost in zanesljivost oskrbe ter slabša kakovost pitne vode v Občini Mengeš zaradi preusmeritve na obstoječe vodne vire domžalskega vodovoda (vodnjakov Č1 – Č4 ter revitaliziranega Č5) in ene same revitalizirane dolomitne vrtine VDG-3 (od treh predvidenih). Pa tudi v občinah Domžale in Trzin, ker se sedaj na, le za dodatnih 60 l/s količin iz (le) dveh revitaliziranih virov (Č5 in VDG-3), oskrbujejo tri občine in na tako povečan domžalski sistem že kratkoročno lahko pride do pomanjkanja pitne vode ob kakih izrednih dogodkih pa ni nobene resne in takojšnje rezerve. Zajetja Kolovec so manjša in že večkrat onesnažena. Najbolj problematično je, da je praktično celotno vodozbirno območje samo eno (mengeško polje), kjer se zajema blizu 90 odstotkov vse pitne vode. Žeček je manjši, do sedaj zanesljiv vir. Edini pravi pristop, ki zagotavlja zanesljivo oskrbo je povezovanje vodovodnih sistemov Domžal, Kamnika, Kranja in Ljubljane. Slednja tudi nima nobene prave rezerve za primere izpadov Kleč ali Jarškega proda. Kaj šele istočasnih!

S spoštovanjem.

Tomaž Štebe, CIM Mengeš 'Radi imamo Mengeš, Loko, Topole, Dobeno

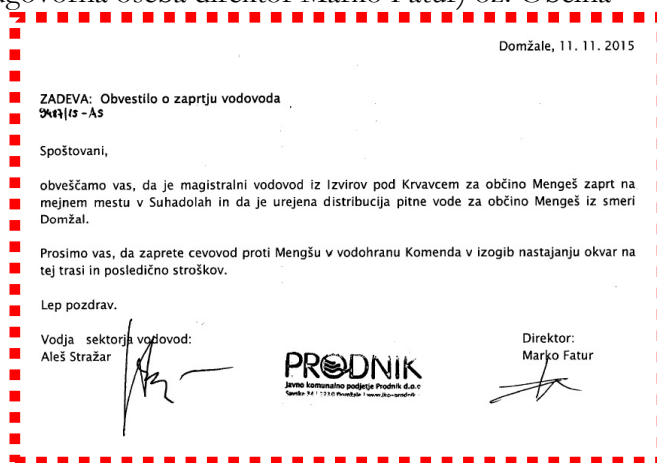

POBUDE, VPRAŠANJA, PREDLOGI V ZVEZI Z MEDOBČINSKIM VODOSKRBNIM SISTEMOM KRVAVEC, (NE)POVEZOVANJEM VIROV PITNE VODE IN VODOVODNIH SISTEMOV, SPORNOSTMI IN NEVARNOSTMI PREKINITVE (PREUSMERITVE) OSKRBE OBČINE MENGEŠ Z ALPSKO VODO IZPOD KRVAVCA

A. Prekinjena / ustavljena oskrba iz Medobčinskega vodovodnega sistema Krvavec – pravice, solastništvo, kakovost, varnost, zanesljivost oskrbe z zdravo pitno vodo.

Župan je na 9. seji sveta Občine Mengeš, dne 26.11.2015, pri pobudah neformalno, iz klopi, navrgel, da se ne oskrbujemo več iz Medobčinskega vodooskrbnega sistema Krvavec. Ni bil pripravljen jasno povedati kaj šele tudi formalno obvestiti občane, da so že v začetku novembra zaprli ventile – dotok vode iz Izvirov pod Krvavcem. Dokumenti, ki to dokazuje sem moral pridobiti od drugih.

Novembra leta 2015 ste JKP Prodnik kot upravljalec (odgovorna oseba direktor Marko Fatur) oz. Občina Mengeš kot solastnik in uporabnik (odgovorna oseba župan Franc Jerič) zaprli dotok (opustili oskrbo z) alpsko vodo iz Izvirov pod Krvavcem iz Medobčinskega vodooskrbnega sistema Krvavec, s 30 odstotki pravic in solastništva (nekdanjega Skupinskega vodovoda Cerklje Vodice Mengeš, zgrajenega pred dobrimi 50-timi leti) za občane Občine Mengeš in jo po lastnih navedbah enakovredno 'nadomestili' z oskrbo iz Domžalskega vodovoda (podtalnica iz vodnjakov Č1 do Č5) in z eno dolomitno vrtino (VDG-3, od predvidenih treh) z 22 odstotki pravic (in neznanim solastništvom !?).

Prosim za verodostojne oz. kompetentne odgovore, podatke in primerjave na naslednja vprašanja - v zvezi s prioriteto (nujnostjo) in upravičenostjo te investicije v primerjavi z nujnostjo obnove (pretečena življenjska doba) in modernizacije Vodovoda Krvavec ter, še posebej z upravičenostjo in izpolnjevanjem pogojev sofinanciranja iz EU kohezije:

- Kakšna je bila pred zaprtjem in kašna bo/je primerjalno višja kakovost pitne vode glede na vrednosti posameznih vsebnosti in kontaminantov ter njihovih vplivov na zdravje in kakovost življenja iz Izvirov Medobčinskega vodooskrbnega sistema Krvavec oz. vodnjakov Domžalskega vodovoda?
- Kakšna je bila pred zaprtjem in kašna bo/je ekonomika obratovanja, med drugim stroški energije, materialni stroški, stroški obratovanja na letnem nivoju oz. glede na dobavljen kubični meter vode v vodohran Gobavica?
- Kakšna je bila pred in kašna bo/je primerjalno višja zanesljivost obratovanja za Občino Mengeš po zaprtju oskrbe iz Medobčinskega vodooskrbnega sistema Krvavec?
- Kakšna je bila pred in kašna bo/je primerjalno višja varnost oskrbe v Občini Mengeš oz. v občinah, ki se oskrbujejo iz domžalskega vodovoda?
- Pojasnite razloge za neizvajanje, v nadaljevanju navedenih sklepov Sveta Občine Mengeš (IV15 seja 28.2.2008 in IV23 seja 19.2.2009)!
- Kakšne ukrepe imate pripravljene za primere (večkratnih / istočasnih) okvar, izpadov oz. onesnaženj domžalskih vodnjakov oz. vodovodov v občinah Domžale, Mengeš, Trzin?
- Ali bo za Mengeš zaprt Vodovod Krvavec stalno vzdrževan in usposobljen za takojšnjo vključitev ter kako?

Sprejeti sklepi Sveta Občine Mengeš v zvezi z Medobčinskim vodovodom Krvavec

Povzemam pogojevan sklep o pristopu in tudi ostale v zvezi z ohranjanjem oskrbe, neodpovedovanjem lastništva, partnerskem delovanju, povezovanju in sodelovanju pri modernizaciji ter povečanju zmogljivosti.

Sklepi sprejeti na 23. seji Občinskega sveta občine Mengeš, dne 19. februarja 2009:

1. Občina Mengeš **ohrani dosedanje oskrbo s pitno vodo izpod alpskega območja Krvavca**
2. Občina Mengeš zagotovi svoj delež virov **za modernizacijo, povečanje zmogljivosti** in gospodarjenje obstoječega vodooskrbnega sistema Krvavec.
3. Občina Mengeš **se vključi v projekt povečanja zmogljivosti Vodooskrbnega sistema Krvavec in z ostalimi občinami solastnicami nadaljuje pripravo dokumentacije za odobritev kohezijskih sredstev Evropske unije in proračunskih sredstev Republike Slovenije v primeru, da se iz tega vira zagotovi 100% oskrba s pitno vodo, ki zadostuje za Občino Mengeš (za nadaljnih 50 let).**

Sklepi sprejeti na 15. seji Občinskega sveta občine MENCEŠ z dne 28. februarja 2008:

1. Občina Mengeš **se ni z nobenim dokumentom, sklepom oz. aktom odpovedala 30% solastništvu Krvavškega vodooskrbnega sistema.**
2. Občina Mengeš **podpira učinkovito povezovanje vodooskrbnih sistemov za dolgoročno kakovostno, varno, zanesljivo in gospodarno oskrbo z zdravo pitno vodo, trajnostni razvoj in ohranjanje narave.**
3. Občina Mengeš **bo kot največja solastnica krvavškega vodooskrbnega sistema delovala odgovorno in partnersko.**

Ker je izpolnjen pogoj o zagotavljeni oskrbi do leta 2058 že samo z alpsko vodo izpod Krvavca, mora župan sklep št. 3 z dne 19. 2. 2009 realizirati! Občina Mengeš potrebuje v tem obdobju povprečno do 41l/s (glej kopirano iz Strategije oskrbe z vodo v Občini Mengeš, Hidroinženiring maj 2008) glede na PGD/PZI projekt povečanja zmogljivosti na virih sistema Krvavec pa je zagotovljeno najmanj 150l/s, kar je pri 30% pravicah dovolj do leta 2058 (45l/s).

K vključitvi v projekt modernizacije, sanacije in povečanja kapacitet župana Občine Mengeš zavezujejo tudi drugi sprejeti sklepi. Krvavški vodovodni sistem je medobčinski in državnega pomena. Mengšani so bili pobudniki in glavni graditelji, po 50 letih njegovega delovanja pa smo tako moralno kot uporabniki dolžni pristopiti k njegovi temeljiti modernizaciji.

IZVAJALEC: HIDROINŽENIRING d.o.o.
Slovenčeva 95, Ljubljana

Maj 2008

hidroinženiring

OSKRBE Z VODO V OBČINI
MENCEŠ

	št.preb.	norma porabe (l/os/dan)	izgube	povečanje 0.5%/leto	predvidena - 2058		
					Qsr (l/s)	Qmax (l/s)	Qmin (l/s)
Mengeš	5557	180	1,15	1,32	17,60	35,21	8,80
Loka pri Mengšu	795	180	1,15	1,32	2,52	5,04	1,26
Topole	201	180	1,15	1,32	0,64	1,27	0,32
Dobeno	109	180	1,15	1,32	0,35	0,69	0,17
Lek	0	0	1,00	1,32	19,83	39,67	9,92
Skupaj:	6662			1,32	40,94	81,87	20,47
Dnevna poraba (m3):							3536,95

Iz pregleda je razvidno, da je na oskrbo z vodo na območju občine Mengeš potrebno zagotoviti v perspektivi **do 41 l/s vode**. Pokrivanje dnevnih nihanj porabe bo zagotovljeno delno v obstoječih vodohranih delno pa s povečano količino črpanja.

B. Kako je s solastništvom, vzdrževanjem, oskrbo v (ne)nujnih primerih ali iz zdravstvenih razlogov, z vodnimi pravicami, pravicami nad količinami, ki se (ne)koristijo – po zaprtju ventilov za dotok alpske vode izpod Krvavca iz Medobčinskega vodooskrbnega sistema Krvavec?

Poleg odgovorov na navedene zadeve v naslovu vprašanja pričakujem odgovore tudi na ukrepe, ki so predvideni oz. jih izvajate, da se zaprt cevovod od Mlad do Mengša (vodohran Gobavica) vzdržuje v ustreznem stanju; kakšne predvidene postopke predvidevate za nujne primere ob onesnaženjih, večjih oz. hkratnih okvarah in podobno. Izreden dogodek 31. 3. 2010 še do danes ni ustrezno predstavljen, niti ukrepi, ki naj bi v prihodnje preprečili npr. popolnoma neustrezno ravnanje oz. neodzivanje upravljalca JKP Prodnik po prvih obvestilih (vratarju podjetja!?) ter poraznega obveščanja uporabnikov. Gre za predvidene postopke glede varnosti in zanesljivosti oskrbe v posebnih primerih ali nepredvidenih dogodkih. Tudi hkratnih. In to v vseh občinah (Domžale, Mengeš, Trzin), ki so sedaj oskrbovane le iz enega glavnega vira (vodnjaki domžalskega vodovoda na Mengeškem polju.

C. Ponovno predlagam da Svet Občine Mengeš obravnava in sklepa o strategiji in stanju vodooskrbe v občini ter o (ne) povezovanju vodooskrbnih sistemov in vodnih virov, varovanju vodozbornih in vodovarstvenih območij, vplivih na vodne vire (kmetijstvo, promet, urbanizacija, .., pretekla 'bremena').

PONOVNO PREDLAGAM ZARADI SKRBI ZA VARNO, ZANESLJIVO IN KAKOVOSTNO TER TUDI STROŠKOVNO OSKRBO Z ZDRAVO PITNO VODO – ZA OBČINE MENGEŠ, DOMŽALE IN TRZIN. VIRI NA MENGEŠKO (DOMŽALSKEM!?) POLJU SO KEMIČNO KONTAMINIRANI IN GLEDE TEGA NISO PRIMERLJIVI Z ALPSKO VODO IZPOD KRVAVCA ALI M-1 ŽEČKOM. PREDVSEM PA OPUSTITEV OSKRBE IZ MEDOBČINSKEGA VODOVODA KRVAVEC POMENI ŽE KRATKOROČNO MANJ VARNO IN ZANESLJIVO OSKRBO ZA OMENJENE TRI OBČINE.

ŽUPAN MORA POJASNITI IN TUDI PREDLOŽITI DOKUMENTE NA OSNOVI KATERIH IN KDO SE JE ODLOČAL O DELITVI VODNIH PRAVIC, PA TUDI O DELITVI INVESTICIJSKIH STROŠKOV.

Dne 26.6.2012 je na 13. redni seji bil sprejet le 'sklep', da se je OS seznanil s stanjem vodooskrbe v Občini Mengeš. Ta 'seznanitev' je začela veljati dan po objavi v Uradnem vestniku, dne 13.7.2012! Občinski svet bi moral o odločitvah, ki so pomembne za Občino Mengeš odločati in ne se le seznanjati. Ni odločal niti o strategiji, niti o takih (ne)pomembnih podrobnostih kot je delitev vodnih pravic virov na Mengeškem polju (22% Občini Mengeš, kljub določilom v delitveni bilanci). DIIP iz leta 2007 (2008) itd. pa niso udeleženi kot je v njih zapisano.

D. Kdo je pooblastil župane, da so poenotili cene: vodarine, kanalščine, ..? Zajemajo stroške vzdrževanja in upravljanja. Ali tudi amortizacijo? Za Mengeš v omrežnini sploh ni upoštevan tudi mengerski Medobčinski vodovod Krvavec!

E. Ali in če, katera gensko spremenjena semena se uporabljajo in kateri pripravki za zatiranje škodljivcev na vodozbornih območjih vodnjakov in vrtin na Mengeškem polju. Ni bilo odgovora katera (konkretno) fitofarmaceutska sredstva (sredstva za zatiranje škodljivcev) uporabljajo (izven cone 0) in sploh nobene navedbe (odgovora), ali in če, katera gensko spremenjena semena uporabljajo. Zahtevam odgovore oz. konkretne podatke.

F. Na osnovi katerega sklepa ali dokumenta je bilo podpisano pismo o nameri, na osnovi katerega naj bi se župan Občine Mengeš dogovoril oz. vložil zahtevo za vodno dovoljenje (za vrtino VDG-3 in domžalske vodnjake) z delitvijo količin v razmerju 63% Občina Domžale, 22% Občina Mengeš in 15% Občina Trzin? Odgovor, da je delitev količin navedeno v vodnem dovoljenju je jasno. Zahtevam odgovor na osnovi katerih »obstoječih razmerij in prihodnjih predvidenih porab« so bila določena razmerja. Ob sprejemanju odločitve o preusmeritvi oskrbe iz alpskih virov Izviri pod Krvavcem v 30% solasti Občine Mengeš (in v enakem razmerju

vodnih pravic) ni bilo nobenih navedb o obstoječih razmerjih (z občinami Domžale in Trzin). Zahtevam, da Svet Občine Mengeš seznanite z dokumenti na osnovi katerih se je zaprosilo za tako deljene količine v vodnih dovoljenjih.

- G. Zakaj Občina Mengeš izvaja investicijo povezovanja in priključevanja dolomitnih vrtin, če za dve niti ni bilo zaproseno za vodno dovoljenje, vrtini VDG-3 pa ima slabe oz. zaskrbljujoče hidrogeološke pogoje? Kako oz. po kakšnem ključu so si občine Domžale, Mengeš in Trzin razdelile stroške investicije? Odgovor ni konkreten o delitvi stroškov investicije med občinami upravičenkami glede na vodne pravice na vrtinah (V)DG-1 (ali imenovan tudi vodnjak Č-5) ter VDG-2, -3, -4 z zaskrbjujočimi hidrogeološkimi pogoji (VDG-3) in na obstoječih črpališčih podtalnice v vodnjakih Č-1, -2, -3, -4 z nadpovprečnimi in tudi presežnimi nitrati in pesticidi (desetilatrazin). Zakaj naj bi Občina Mengeš v 3. fazi krila celotne stroške aktiviranja vrtine VDG-3 (ob slabih hidrogeoloških pogojih), če pa na njej participira le z 22% vodnih pravic? Prosim za konkretne podatke in dokumente.
- H. Predložitev vseh analiz vzorcev iz vrtin (V)DG-1, VDG-2, VDG-3, VDG-4 in monitoring vrtin na območju njihovega vodovarstvenega območja na Mengeškem in Homškem polju. Odgovor, da je bilo zahtevano že dano dne 2. 11. 2011 ni resničen. Takrat smo na sedežu podjetja JKP Prodnik dobili po eno analizo za VDG vrtine in nič drugega. Zahtevam, da Občina Mengeš pridobi vse analize, ki so potrebne pri določanju in odločanju o vlogah za vodno dovoljenje in vključitvi vrtin za oskrbo prebivalstva in analize vzorcev iz monitoring vrtin na vodozbirnem območju vrtin in domžalski črpališč (npr. pri jami Suhadole, nad in pod tovarno Lek, in podobno).
- I. Ugotavljanje vzrokov in izvajanje zaščitnih ukrepov ob množični zastupitvi z vodo v Občini Mengeš dne 31. 3. 2010? Zahtevam, da Svet Občine Mengeš seznanite s poročilom o ugotovitvah »vezanih na dogodek dne 31. 3. 2010« v celoti. Prosim, da tudi konkretno odgovoriti na dvoje konkretnih vprašanj: (1) Kašne so ugotovitve odgovornih o vzrokih in razlogih za množično zastupitev z vodo? (2) Kateri ukrepi od zahtevanih in kateri drugi so bili izvedeni, da do podobnih zastupitev ne bi prišlo in da nebi povsem odpovedalo pravočasno ukrepanje za omejitev zastupitve oz. da bi pravočasno in pravilno obvestili tako Republiški štab za zaščito in reševanje oz. njihov center za obveščanje kot tudi uporabnike preko javnega obveščanja in neposrednega seznanjanja?
- J. Pretekla bremena – eno je tik nad domžalskimi vodnjaki, na koncu Grobeljskega drevoreda (v S-Z delu križanja poti)! Ni odgovora kaj konkretno nameravate storiti (v prihodnje): (1) pri upoštevanju možnih onesnaženj vodnih zajetij; (2) kako nameravate odpravljati ta in druge zakopane ter prekrite nevarne odpadke ter aktivne onesnaževalce (npr. suhadolska jama, cegvenca, ..), ki neposredno ogrožajo vodna zajetja? Prosim za odgovore!
- K. JKP Prodnik ne razpolaga z arhivom Vodne skupnosti Cerklje – Vodice – Komenda – Mengeš / Hidrometala Mengeš. Odgovor, da naj bi bil o tem seznanjen g. Štebe v preteklosti, pa ni ukrepal (brez navedbe konkretno kdaj, kdo, kaj) ne rešuje problema, da nasledniki odgovornih za arhiv izjavljajo, da z njim ne razpolagajo, ne navajajo primopredajnih dokumentov, kje naj bi lahko bil, in podobno. Prosim, da Občina Mengeš kot največja solastnica in naslednica graditeljev Skupinskega vodovoda poskrbi za to, da se zadeva razčisti.
- L. Poseganje v izvirne pravice Občine Mengeš – vodnih količin Medobčinskega vodovoda Krvavec! Vprašanje se ni nanašalo na to, da bi se Občina Mengeš odpovedala vodnim pravicam, pač pa na prevzemanje vodnih količin s strani ostalih štirih solastnic. Navedel sem dva njihova uradna dokumenta, ki to prevzemanje dokazujeta. V tabeli so bila prevzemanja razločno razvidna. Prosim za odgovor ali boste kot župan ravnal v skladu z odgovornostmi in zaščitil interese Občine Mengeš ter zahteval črtanje navedenih prevzetih vodnih količin v dokumentih (DIIP in pogodbi o sofinanciranju povečanja zmogljivosti)? Prosim za konkretni odgovor na konkretno postavljeno vprašanje: Ali Občina Mengeš z takim neukrepanjem dovoljuje priposestvanje njenih vodnih in solastniških deležev?

Skupinski vodovod »Izviri pod Krvavcem – Vodice – Mengeš« (razmisli o vodi)

Pisati o vodi, ki priteka izpod Krvavca v Mengeš je zelo nevhvaležno. V zadnjem času smo celo izvedeli, da je vodovod Krvavec nič vreden, tako napeljava sama, kot voda, morda res, nekdo nam je moral odpreti oči,««

V zadnjem letu se je v Občini Mengeš porodila ideja in prepričanje, da se mora Mengeš osamosvojiti glede oskrbe z vodo, zato mora pridobiti lastne vodne vire, najboljše iz podtalnice in krvavški sistem opustiti. Takšno mnenje imajo večina svetnikov občine, pa tudi znaten del prebivalstva. Vodni viri iz podtalnice še niso znani, niti niso raziskani, zato je takšna odločitev še zelo v zraku. Podtalnica okrog Mengeša je zelo onesnažena in vprašljiva, pa tudi količine vode še niso znane. Politični in razni drugi pritiski so prisotni, prebivalstvu nasprotnega mišljenja pa grozijo celo s kazenskim preganjanjem, kot na primer pobudnikom zadevnega referenduma. Da je treba glede nadaljnje oskrbe z vodo zares dobro in vsestransko razmisliti in s strokovnimi študijami potrditi ali ovreči je napisan sledeči zapis.

Voda kot materija je še vedno prvotne oblike. Izvira skoraj iz pod vsakega hriba, iz izvirov, mlak, studencev in celo v potokih. Odteka le navzdol v strugah, grabnih, kanalih, pa tudi vse povprek po zemlji in ponika v podtalnico. Hkrati topi najraznovrstnejše strupe in kemikalije, ki jih kmetje posipajo za zatiranje plevelov ali za boljšo rast in povečanje večine kmetijskih pridelkov. Ob večjih neurjih, če prestopi struge in kanale, poplavlja travnike in njive, ceste in celo hiše in cele vasi, mi pa mislimo, da z njo kar uspešno upravljamo in obvladujemo. Kako naivno

Lastnost vode je, da se onesnažena voda, ko preteče 7 kamnov sama očisti ne drži več povsem, krivi so konzervansi in kemikalije in drugi človeški posegi v naravo. Vzporedno z gradnjo vodovoda je bilo zahtevano od gospodarjev RTC Krvavec, tamkajšnjih počitniških hotelov, zgradb in vseh počitniških, ali rekreacijskih hišic in objektov, državnega ali zasebnega lastništva, da se za celoten Krvavec zgradi potrebna kanalizacija in jo spelje vse do podnožja Krvavca. Sedanji način obravnave vseh vrst odpadkov in fekalij preko greznic, ponikovalnice s pretoki v podtalnico ni več ustrezen in dovoljen. Le s kanalizacijo Krvavca bo možno zaščititi vodovodna zajetja, katera po bo treba tudi ustrezno urediti in zavarovati:

Pred več kot petdesetimi leti so vodno – gospodarski in finančni strokovnjaki republiških institucij začeli z iskanjem najprimernejše vire pitne vode za zajem za vodo za oskrbo bodočega letališča Ljubljana v okolici Brnika in Šenčurja. Ob tem so se spomnili tudi krajev pod Krvavcem, ki so bili tudi brez vodovodov in tudi sosednjih občin, ki so si prav tako želeli redne oskrbe s pitno vodo

Raziskali so tudi izvire vode v teh krajih in občinah in na koncu prišli do ugotovitve, da so najprimernejši izviri vode pod Krvavcem. Zaradi visoke lege izvirov je bilo mogoče zgraditi težnostni vodovod, (brez črpalk), kar je bil tedaj običaj, (Idrijski, Goriški, Kraški in drugi vodovodi). Odločili so se za Krvavške izvire. OLO Kranj je izdal Vodovodni skupnosti tudi osnovno in dopolnilno vodno-gospodarsko soglasje za odvzem iz potoka Reka pod Krvavcem za potrebe oskrbe z vodo celotnega območja izdelanega vodovodnega sistema. Raziskave izdatnosti in stalnosti izvirov in medsebojnih povezav so tekla vse od leta 1954-57, izmerjene količine vode pa so bile vse skozi zadostne za cel sistem in celo precej presežene ter da se mora presežek zajete vode vračati v potok Reka nad zajetjem za HE Cerklje. Za vodovod se sme zajeti ali uporabiti skupno 95,33 l/sek ter; da ima voda družben interes, kateremu se morajo umakniti vse posebne pravice do vode; ki s tem interesom niso združljive:

OD leta 1955-57 so tekale priprave za ustanovitev »vodovodne skupnosti« in na ustanovnem občnem zboru dne 27.3.1957 jo tudi uradno ustanovili. Na ta zbor so bili vabljeni predstavniki vseh krajev in vasi, zanimanje za vodovod pa je bilo veliko. Na tem zboru so bili izvoljeni vodstveni organi in prevzeli nadaljnjo delo. V letu 1958 je bila odpravljena tedanja občina Mengeš, trije delavci bivše občine pa so prevzeli vodenje vodovodne skupnosti v bodoče.

Skupinski vodovod Izviri po Krvavcem-Vodice-Mengeš je bil pravzaprav republiški projekt. Iz tega vodovoda se je oskrbelo s pitno bodoče letališče Ljubljana. Ob enem se je oskrbelo z vodo tudi vse kraje pod Krvavcem. Gradnja vodovoda je bila zaupana vodovodni skupnosti, predvsem zaradi pridobitve dodatnih finančnih sredstev

Vodovod se je gradil v lastni režiji od leta 1959 do leta 1970. Po investicijskem programu je bil vodovod dimenzioniran za potrebe bodočih 30 let. Leto 2000 je bilo določeno kot skrajna doba tega vodovod, do tedaj pa bi bilo potrebno pridobiti dodatne vodne vire, bodisi izpod alpskih izvirov, podtalnice, ali preko povezav sosednjih vodovodnih sistemov. Voda bo vedno bolj dragocena, čedalje težje jo bo možno pridobiti, čeprav le za posamezno območje, zato bo voda pridobivala vedno večji strateški značaj. Voda iz vseh vodnih izvirov in črpališč je javno dobro, zato bo z njo treba smotrno gospodariti. V bodočnosti pa bo prišlo do tega, da bo treba ločiti tehnološko in sanitarno vodo od pitne vode ter graditi tudi ločene vodovodne sisteme in inštalacije. Tak način uporabe vode, pa ne samo iz krvavškega vodovoda, se izvaja že danes, saj so v večini javnih prostorov, tako zdravstvenih kot tudi upravnih namenov nameščeni avtomati za točenje pitne vode iz embaliranih posod. Podobno ima tudi velika večina prebivalstva nabavljene priročne filtrirne naprave za pridobivanje pitne vode. V gospodarjenje z vodo se bo zopet morala vključiti država ter tudi nadzirati smotrnost uporabe, tako kot se je prvih 20 in več let ob začetnem obratovanju vodovoda. Sedanji občinski in drugi lokalni posegi v skupinski vodovodni sistem, glede na lokalne potrebe in v gospodarjenje z zajeto vodo ni povsem ustrezno in je tudi že škodljivo.

Od datuma, ko je pritekla voda izpod Krvavca v Mengeš, je poteklo že več od 45 let. V tem času je bilo tudi več upravljavcev vodovoda. Prva leta po izgradnji skupinskega vodovoda je z njim upravljala Vodovodna skupnost Cerklje-Komenda-Vodice-Mengeš, z vsemi preimenovanji naslovov po sili vsakokratnih zakonskih predpisih. V marcu leta 1984 je bil izvršen brezplačni prenos celotnega krvavškega vodovodnega sistema Komunalnemu podjetju Domžale. Slednji je vodovodni sistem upravljal vse do leta 2008, ko je občina Cerklje svoje voljno prenesla ta sistem v upravljanje Komunalnemu podjetju » Vodovod Kranj « Del vodovodnega omrežja, ki leži na območju Občine Mengeš pa je Občina zaupala v upravljanje Komunalnemu podjetju »PRODNIK« Domžale.

V vsem tem času so se razmere, predvsem na » izviri vode » bistveno spremenile. Zgornje zajetje je bilo opuščeno, namesto njega pa izdelane 2 do 3 vrtine in voda iz njih speljana v obstoječi vodovodni sistem.

Teren med zgornjim in zbirnim zajetjem ter pod zbirnim zajetjem; je bil preurejen in prilagojen odvajanju hudourniških voda iz pobočij Krvavca, posegi v območje zajetij izvirov vode pa so opravljeni površno in nedokončno, zato je pogled nanj skrajno neugoden in za vsakršen vodovod nevzdržen. Niti upravljavec, niti potrošniki se ne zavedajo, kakšen strateško pomen je dejstvo, ki ga ima podalpska krvavška voda. Govori se o možnosti zajemanja vode iz vrtin na ravninskem območju, pri čemer se ne zavedajo, da je večina vode, črpana iz podtalnice že sedaj onesnažena in zato oporečna.

Po opravljenih dosedanjih analizah kvalitete vode, odvzete iz obstoječih vodovodnih sistemov, vključno s vrtin sosednjih sistemov je voda iz krvavških izvirov najbolj kvalitetna. Res je da se v krvavških izviri ob večjih nalivih skali, čeprav le za par dni, pa je ta voda še vedno najbolj kvalitetna. Pri vsem tem pa je še vedno pomanjkljivo obveščanje prebivalstva glede občasne oporečnosti krvavške vode in ravnanju v takih primerih. Ob zadnje večjem nalivu v jeseni 2008 se je izvorna krvavška voda močno skalila, o tem so bili obveščeni le prebivalci Kranja in Cerklj, med tem ko kraji občine Mengeš o tej nezgodi sploh niso bili obveščeni. To pomeni, da dva upravljavca vodovodnega sistema ne delata povsem v prid prebivalstva in drugih potrošnikov.

Kraji, ki se oskrbujejo z vodo iz skupinskega vodovoda, so se v teh 50 letih povečali. Na novo so bili zgrajeni številni novi objekti tako za industrijske, obrtne kot tudi stanovanjske namene, ustanovljene so bile obsežne nove obrtne cone obnovljeni so bili obstoječi in sezidani novi domovi za ostarele prebivalce, povečalo in razširilo, pa še se bo; tudi letališče Ljubljana Jožeta Pučnika na Brniku. Vse te razširitve in povečave zahtevajo nove količine pitne vode, ki pa jo v bližini teh naselij v podtalnici ni, ali pa je že zelo onesnažena, zaradi v številnih, že izčrpanih in opuščeni gramoznicah navoženih in vkopanih najrazličnejših, tudi oporečnih industrijskih in drugih gradbenih odpadkov. Teh vkopanih in

zasutih odpadkov je posebno okrog Mengša, tako na severni, vzhodni in južni strani zelo veliko, ki bodo trohneli v zemlji desetine in več let in onemogočali črpanje neoporečne vode.

Vsi potrošniki vode iz tega sistema potrošeno vodo plačujejo: Vodarini je prišteto več občinskih in republiških taks in prispevkov; zato vzdrževanje in širitev vodovoda finančno ne bi smela biti vprašljiva.

Po mnenju in spoznanju številnih strokovnjakov in tudi potrošnikov ter ogledu stanja vodovodnih zajetij, nazadnje v januarju tega leta; mnenj in prepričanj oblastnih, upravnih in izvršilnih prizadetih občinskih uprav, že izdelanih študij in projektih o povezavah z sosednimi vodovodnimi sistemi, se je že prišlo do naslednjih in še drugih ugotovitev in prepričanj, in sklepov glede skupinske in tudi lokalne oskrbe s pitno vodo: Število in obseg študij lastnih virov in predvsem povezav s sosednimi vodovodnimi sistemi posebej navaja in opisuje g. Tomaž Štebe, kakor tudi v zvezi z njimi sprejetimi občinskimi sklepi.

Vodovodni sistem »Izviri pod Krvavcem-Cerklje-Komenda-Vodice-Mengeš« bo potrebno v celoti obnoviti. Azbestno cementne vodovodne cevi bo treba opustiti, ter vgraditi nove neoporečne cevi, tako na primarnem kot sekundarnem omrežju. Marsikje bo treba izbrati povsem novo traso ter približati novim naseljem in potrošnikom. Še pred tem bo treba izdelati povsem novo študijo oskrbe z vodo ter izdelati nove izvedbene načrte in finančne programe. Obstoječe vodovodne objekte in vodohrane bi bilo treba v čim večji meri obdržati. Z novo študijo oskrbe z vodo bo treba ugotoviti potrebe po količini vode za bodočih 40 do 50 let, po možnosti pa še več. V študijah bo treba, poleg črpanja vode iz podtalnice v bližini potrošnikov tudi vključiti možnost bodočih povezav sosednih vodovodnih sistemov vključno z novimi viri vode izpod kamniških, alpskih in planinskih masivov. Obnova obstoječega ali izgradnja novega vodovodnega sistema, pa naj gre za skupinsko ali pa lokalno oskrbo prebivalstva, industrije, obrti in kmetijstva ne bo poceni, kakor tudi ni bila poceni izgradnja obstoječega skupinskega sistema. Ker pa je neoporečna pitna voda osnovna dobrina človeštva, pa bo tudi za to treba pridobiti potrebna finančna sredstva in žrtvovati obilo naporov in dobre volje. Vsak vodovod se gradi za sedanje in bodoče generacije, brez njega pa se ne more več živeti in razvijati.

Mengeš, 20.1.2009

Ivan Zupan